

Nr 73.

Ankom till riksdagens kansli den 21 april 1942 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överskridande av den i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten för budgetåret 1941/42 upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal.

(1:a avd.)

I propositionen nr 133 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 6 mars 1942, föreslagit riksdagen medgiva, att den i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten för budgetåret 1941/42 upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må överskridas med högst 9,000 kronor.

Sedan den 1 januari 1941 utgår dagavlöningen till de tillfälliga biträdena vid lots- och fyrplatser samt å fyrskepp och tjänstefartyg med belopp, som innefattar en mot det rörliga tillägget till statstjänstemän i allmänhet å 15 procent svarande särskild ersättning.

I gällande avlöningsstat för lots- och fyrstaten är anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal upptagen med 1,032,000 kronor. Vid avvägningen av anslagsposten beräknades för avlöningar till tillfälliga biträden vid lots- och fyrplatser samt å fyrskepp och tjänstefartyg ett belopp av 245,000 kronor.

Vid behandlingen av innevarande års statsverksproposition (tionde huvudtiteln, punkt 50) förordade Kungl. Maj:t, efter förslag av lotsstyrelsen i skrivelse den 27 augusti 1941, höjning av motsvarande anslagspost för budgetåret 1942/43 med 17,000 kronor till 1,049,000 kronor för möjliggörande av ifrågasatt löneförbättring med omkring 8 procent till biträden, varom här är fråga. Löneförbättringen beräknades svara mot det från och med den 1 juli 1941 utgående kristillägget till vissa befattningshavare i statens tjänst. Detta förslag har numera bifallits av riksdagen.

I skrivelse den 27 januari 1942 har *lotsstyrelsen* hemställt om medgivande att med högst 9,000 kronor överskrida anslagsposten i fråga för innevarande budgetår. Överskridandet skulle avse att möjliggöra en höjning från och med den 1 januari 1942 av avlöningarna till de tillfälliga biträdena vid lotsplatserna, vilken höjning beräknas motsvara det för närvarande utgående kristillägget av 12 procent. Styrelsen anför, bland annat, att jämlikt de från och

med den 1 januari 1941 gällande bestämmelserna de tillfälliga biträdena vid lots- och fyrplatser samt å fryskepp och tjänstefartyg erhålla ersättning för dag enligt viss i skrivelsen intagen lönetabell samt därutöver under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för extra tjänstemän, följande förmåner, nämligen kallortstillägg, enslighetstillägg, fryskeppstillägg, ersättning under tjänstgöring såsom kockstewart och ersättning för å fyr eller fryskepp verkställd mistignalering.

Samma skäl, som i fråga om tjänstemän med avlöning enligt civila avlöningsreglementet föranlett införande av ett särskilt kristillägg, motivera enligt styrelsens mening jämväl en ytterligare höjning av daglönerna till vissa av ifrågavarande tillfälliga biträden. Detta gäller, framhåller styrelsen, främst den vid lotsplatserna anställda tillfälliga personalen, beträffande vilken dessutom andra omständigheter föreligga, som göra en löneförbättring i hög grad önskvärd. I anslutning härtill har styrelsen framlagt förslag till nya dagslönebelopp för tillfälliga biträden vid lotsplatser.

Styrelsen anför ytterligare, att styrelsens förslag om förbättrad löneställning för tillfälliga biträden vid lotsplatserna väsentligen grundar sig på det ökade arbete för dessa biträden, som föranletts av den betydligt stegrade lotsningsfrekvensen.

I fråga om andra tillfälliga biträden än de vid lotsplatserna anställda framhåller styrelsen, att skillnad — på i skrivelsen anförda skäl — bör göras mellan tillfälliga biträden å fyrplatser, å ena sidan, och tillfälliga biträden å fryskepp och tjänstefartyg, å andra sidan.

Departementschefen har för egen del i ärendet anført följande.

Med hänsyn till de omständigheter, som åberopats i lotsstyrelsens förevarande framställning, finner jag starka skäl tala för att de tillfälliga biträdena vid lotsplatserna erhålla förhöjning av avlöningarna på sätt styrelsen föreslagit. Härigenom skulle nämnda biträden, räknat från och med den 1 januari 1942, erhålla en mot det för statstjänstemän i allmänhet nu gällande kristillägget å 12 procent svarande ytterligare ersättning. Jag tillstyrker därför, att riksdagens medgivande utverkas att överskrida den i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten för löpande budgetår upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med högst 9,000 kronor.

Lotsstyrelsen, på vilken det ankommer att avvåga avlöningsförmånerna till biträdena på lots- och fyrplatser samt på verkets fartyg, har i sin förevarande skrivelse anført, att det icke vore uteslutet, att ifrågavarande ytterligare tillägg skulle kunna bestridas under budgetåret 1942/43 utan höjning av anslagsposten till icke-ordinarie personal, därest bland annat den i statsverkspropositionen omnämnda höjningen för samtliga biträden med 8 procent av dagavlöningarna icke tillämpades för de tillfälliga biträdena å fryskepp och tjänstefartyg; däremot skulle den enligt styrelsens mening tillämpas — förutom beträffande nu ifrågavarande lotsbiträden — för de tillfälliga biträdena vid fyrplatserna. Med hänsyn till ovissheten om anslagspostens tillräcklighet för detta ändamål torde det emellertid, om riksdagen på sätt jag tillstyrkt medgiver, att innevarande budgetårs anslagspost får överskridas med 9,000 kronor, få förutsättas, att Kungl. Maj:t skall äga medgiva erforderligt överskridande av ifrågavarande anslagspost för samma ändamål även under nästa budgetår.

I likhet med departementschefen finner utskottet skäl vara för handen att *Utskottet.* åt de tillfälliga biträdena vid lotsplatserna i enlighet med lotsstyrelsens förslag beredes avlöningsförhöjning. Departementschefens förslag i övrigt har ej heller givit utskottet anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva, att den i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten för budgetåret 1941/42 upptagna anslagsposten till avlöningar till icke ordinarie personal må överskridas med högst 9,000 kronor.

Stockholm den 21 april 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 70.